

wykorzystując teren folwarku. Powstał wtedy nowy pałac klasycystyczny, wzniesiony wg projektu sławnego architekta berlińskiego Karola Schinkla z 1840 r.

W latach 1875 -1891 przeprowadzono w zespole szereg inwestycji: zbudowano mauzoleum rodzinne (1876 r.), przebudowano domy mieszkalne, budynki gospodarcze, przeprowadzono prace budowlane związane z pałacem starym i przebudową pałacu nowego. W 1891 r. ukończono neobarokowy pałacyk połączony z pałacem klasycystycznym, nad jego wejściem umieszczając herb Alvenslebenów.

W 1947 r. majątek stał się własnością Skarbu Państwa Polskiego, zaś w 1991 r. na mocy decyzji Wojewody Bydgoskiego pałac nowy wraz z parkiem został własnością gminy Dąbrowa Chełmińska.

Zespół pałacowo-parkowy usytuowany jest malowniczo na skarpie wiślanej, ograniczony od zachodu terenami zalewowymi Wisły, od południa lasami, a od północy zabudową wsi oraz kościoła i plebanii. Pałac tzw. nowy składa się z głównego korpusu (1848 r.), z dobudowanym od południa pałacykiem myśliwskim (1891 r.), a od północy salą balową (1912 r.).

Zespół pałacowy otacza rozległy park krajobrazowy, obejmujący częściowo skraj wysoczyzny pradoliny Wisły w obrębie starego pałacu.

Pałac Stary

Pałac barokowy, który mieści się na skraju skarpy pradoliny Wisły, w głębi parku, na ptn. - zach. od Pałacu Nowego. Zbudowany został w latach 1758-1766 w stylu saskiego rokoka z inicjatywy wojewody pomorskiego Pawła Michała Mostowskiego w miejscu dawnego dworu rodziny Dorpowskich. Pałac wzniesiony został na rzucie prostokąta. Wnętrze podzielone jest na trzy części w kierunku północ-południe; część środkowa jest w układzie dwutraktowym, części boczne są trójtraktowe. Na porterz, osi budynku, od frontu mieści się westybul, w którym znajduje się klatka schodowa, za nim w tylnym trakcie salon ogrodowy. Piwnice są podzielone na cztery wydłużone pomieszczenia, skomunikowane ze sobą w północnych częściach ścian działowych. Budowla przykryta jest dachem masardowym, dwuuskokowym, przy czym dolna połać przybiera formę kopulastą. Centralnym punktem dachu jest namiotowo zadaszona nadstawa z postumentem, na którym umieszczony jest orzeł. Po obydwu stronach nadstawki znajdują się dwa kominy. Gmach jest podpiwniczony, o bryle zwartej, w części środkowej trójkondygnacyjny, po bokach czterokondygnacyjny, z mezzaninem wprowadzonym między parter, a piętro. Pośrodku elewacji frontowej i tylnej występują pozorne ryzality zwieńczone trójszczytem, przy elewacji frontowej, ponadto balkon. W dawnym salonie ogrodowym, przy południowo-wschodnim narożniku znajduje się kominek rokokowy wykonany z piaskowca. W reprezentacyjnej sali na I piętrze, zachował się plafon przedstawiający centralnie umieszczoną rozetę wypełnioną tańczącymi puttami, a obrzeże zdobione jest regencyjnym ornamentem kampanulowym. Na obramienie rozety tego plafonu składają się girlandy kwiatowe wzbogacone na narożach motywem liści akantu z muszlą rokokową. We wnętrzu na I piętrze zachowało się pięć par drzwi, których płyciny mają wykrój rokokowy. Klatka schodowa jest drewniana o wachlarzowym układzie stopni, z balustradą z wkomponowanymi między szczeblinami stiukowymi rozetami. Rozety wypełnione są motywem przedstawiającym jeźdźca na koniu [Fot. 7].